

Lärande
Aspenäsenheten
Förskolor

Datum
2019-08-26

Likabehandlingsplan

Aspenäsenhetens förskolors handlingsplan mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Aspenäsenhetens förskolor

Riddarstens förskola

Seatons Allé förskola

Åtorps förskola

Innehåll	Sid
1. Inledning	3-6
2. Förebygga och förhindra – årlig plan	7-9
3. Upptäcka	9-10
4. Utredda	10-11
5. Åtgärda	12
6. Delaktighet och ansvar	12-14
7. Kompetensutveckling	14
8. Kvalitetssäkring	14

1. Inledning

Mål

På våra förskolor ska alla känna sig välkomna. Varje barn ska känna sig tryggt och få positivt stöd av sina pedagoger. Om ett barn upplever oro eller rädsla för att gå till sin förskola ska detta tas på yttersta allvar och omedelbart utredas och åtgärdas.

Alla barn och vuxna ska få uppleva gemenskap och arbetsglädje. Nolltolerans gäller på förskolorna mot diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.

I skollagen (2010:800) slås det fast att förskolan vilar på demokratins grund, och därför ska dess verksamhet utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar.

En viktig uppgift för förskolan är att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar, som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö.

Barn utvecklar sin empatiska förmåga, tillägnar sig etiska värden och normer främst genom konkreta upplevelser och därför ska de grundläggande värdena synliggöras i den dagliga förskoleverksamheten.

Enligt diskrimineringslagen (2009:567) ska huvudmannen bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn eller elever som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Likabehandlingsplanen behandlar innebörden i två olika lagar som har ett

gemensamt syfte: *Att skydda barn och elever mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.* Detta innebär att förskolan ska bedriva ett målinriktat arbete för att dels främja lika rättigheter och möjligheter, dels förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling mellan barn såväl som mellan personal och barn.

Viktigt för alla på förskolan att känna till är att arbetet mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling är lagstadgat.

- Alla förskolebarn ska alltid känna att de med förtroende kan vända sig till en vuxen när de själva känner sig utsatta eller om de upplever att ett annat barn är utsatt.
- Den vuxne är skyldig att vidta omedelbara åtgärder om ett barn kränks. Utredning och uppföljning görs.
- Specialpedagog samordnar arbetet kring likabehandling och diskriminering på förskolorna.

Definitioner

Kränkande behandling:

I skollagen 6 kap. 3§ samt i skolverkets allmänna råd definieras kränkande behandling som:

ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet. Lag (2008:571).

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde.

- Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck
- Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera
- En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande

- Kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna

Kränkningarna kan vara synliga och handfasta likväl som dolda och subtila:

- Fysiska (t ex att bli utsatt för slag eller knuffar)
- Verbala (t ex bli kallad öknamn, "Du är ful." eller "Du har fula kläder..")
- Psykosociala (t ex att bli utsatt för utfrysning: du får inte vara med, ryktesspridning),
- Text- och bildburna (t.ex. klotter, brev och lappar, e-post, sms och mms).
- Genom gester och miner

En viktig utgångspunkt är den individuella upplevelsen och att den som uppger att han eller hon blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Mobbning:

Är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet eller med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Diskriminering:

Diskriminering definieras i Diskrimineringslagen 1 kap 4 § och är ett övergripande begrepp för negativ behandling av individer eller grupper som leder till att de missgynnas utifrån olika diskrimineringsgrunder. Diskriminering används också som begrepp i fall där institutioner genom t ex strukturer och arbetssätt missgynnar personer utifrån diskrimineringsgrunderna.

De sju diskrimineringsgrunderna är:

- kön
- könsöverskridande identitet
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Enligt diskrimineringslagen finns det olika former av diskriminering att ta hänsyn till.

De är:

- direkt diskriminering
- indirekt diskriminering
- bristande tillgänglighet
- trakasserier
- sexuella trakasserier
- instruktioner att diskriminera

Lag om Bristande tillgänglighet tillkom i januari 2015 som en form av diskriminering.

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Lagen gäller såväl social- och pedagogisk miljö som fysisk miljö.

Trakasserier:

I diskrimineringslagens 1 kap 4 § definieras också Trakasserier (jmf kränkande behandling) som: *... ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.*

Sexuella trakasserier definieras som - ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.

Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

2. Förebygga och förhindra- årlig plan

Trygghetsarbetet i förskolan bör främst vara av främjande och förebyggande art. "Arbetslaget ska stimulera barnens samspel och hjälpa dem att bearbeta konflikter samt reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra." (Lpfö 18).

- Det *främjande arbetet* handlar främst om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Att förankra respekten för alla människors lika värde och utveckla en miljö där barnen känner trygghet och kan utvecklas.
- Det *förebyggande arbetet* syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som kan finnas i verksamheten. Det är därför viktigt med kartläggning av verksamheten så att vi vet vilka mål och åtgärder som behövs varje år.

Det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling och aktiva åtgärder genomförs för att motverka diskriminering.

7§ Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Skollagen s 40 (2010:800)

Rektors ansvar

Rektor har ansvaret för förskolans kvalitet och har då, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att:

- Förskolans arbete med aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling genomförs och dokumenteras fortlöpande (Lpfö 18)

Det är rektors ansvar att all personal och alla vårdnadshavare på enheten känner väl till Likabehandlingsplanen mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling samt den **årliga planen** i respektive arbetslag. Kopior av planerna ska finnas på varje förskoleavdelning. De läggs ut på hemsidan och uppdateras årligen. Planerna presenteras på föräldramöten.

I arbetet med att göra den årliga planen sker följande:

- Arbetslaget kartlägger regelbundet barnens trygghet och trivsel och tar reda på barnens inställning gällande förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Arbetslaget analyserar kartläggningen för att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- I samband med analysen utvärderas tidigare insatser för att förebygga diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.
- Utifrån de identifierade riskerna formuleras konkreta och uppföljningsbara mål för arbetet.
- Arbetslaget planerar vilka insatser som ska genomföras under året för att nå målen och hur dessa ska följas upp och bestämmer vem som ansvarar för respektive insats.
- Arbetslaget gör barnen delaktiga i kartläggningen och i analysen av resultaten och när man avgör vilka insatser som ska sättas in.

Förskolläraren ska ansvara för

- Att barnen får sina behov respekterade och tillgodosedda och får uppleva sitt eget värde. (Lpfö 18)

Arbetslaget ska

- Visa respekt för individen och medverka till att det skapas ett demokratiskt klimat, där barnen får möjlighet att känna samhörighet och utveckla ansvar och solidaritet.
(Lpfö 18).

Årsplanering för **arbetet med integritet samt en integritetspolicy** i Aspenäs förskolor har utarbetats enligt nytt läroplansförslag från april 2019. (se bilagor)

3. Upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Förbud mot kränkande behandling. Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling. 9§ och 10§ Skollagen (2010:800)

All personal på Aspenäsenhetens förskolor ska reagera på varje form av kränkning, utifrån barnets, vårdnadshavares eller personals upplevelse, och åtgärda detta.

Hur vi upptäcker olika former av kränkande behandling.

- Observationer i barngruppen följs upp som en fast punkt på varje arbetslagsplanering.
- Lyssna in barn och vårdnadshavare.
- Ta upp ämnet regelbundet på personalkonferenser, arbetslagsmöten och planeringsmöten.

Aktivitet	Genomförande	Ansvar
-----------	--------------	--------

Likabehandlingsplan mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling	Revideras i augusti	Rektor
Årlig plan	Kartläggning sker i juni-augusti Utvärdering av arbetslagen i maj/juni	Rektor
Information om Likabehandlingsplanen mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling samt den årliga planen.	Läsårets första föräldramöte. Planen läggs ut på hemsidan, information om detta går hem till vårdnadshavarna.	Rektor
Aktiviteter, litteratur och samtal i barngruppen om hur vi bemöter varandra. Gruppstärkande övningar.	Sker dagligen i verksamheten	All personal på förskolan

4. Utredda trakasserier, kränkande behandling, mobbning och fall av diskriminering

Ur skollagen 10§

"En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn."

.

Alla samtal och överenskommelser dokumenteras och ska förvaras inlåst.

Aktivitet	Ansvarig
Reagerar och agerar i situationen.	Ansvarig pedagog
Vårdnadshavare informeras samma dag, senast inom 24 timmar.	Ansvarig pedagog
Förskolechef och arbetslag informeras	Ansvarig pedagog
Rektor informerar huvudman	Rektor
Dokumentation med hjälp av checklista	Ansvarig pedagog
Uppföljning inom en vecka med berörda vårdnadshavare	Ansvarig pedagog

Om kränkningarna fortsätter:

Vårdnadshavare informeras	Ansvarig pedagog
Rektor informeras och specialpedagog kopplas in	Ansvarig pedagog
Utredning görs	Specialpedagog i samverkan med ansvarig pedagog och arbetslaget

5. Åtgärda trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

<p>Beslut om åtgärder dokumenteras och kommuniceras med Vårdnadshavare inom en vecka. Målet med dessa åtgärder ska säkerställa att kränkande behandling upphör omgående.</p>	<p>Ansvarig pedagog. Vid behov i samverkan med specialpedagog</p>
<p>Åtgärderna följs upp varje vecka och utvärderas efter 6 veckor för att säkerställa att de gjort skillnad.</p>	<p>Ansvarig pedagog. Vid behov i samverkan med specialpedagog.</p>
<p>När ärendet är säkerställt avslutas det, tidigast efter 6 veckor.</p>	<p>Ansvarig pedagog. Vid behov i samverkan med specialpedagog.</p>

6. Delaktighet och ansvar

Rättigheter och skyldigheter

All personal på Aspenäsenhetens förskolor ska reagera på varje form av kränkning, utifrån barnets upplevelse, och åtgärda detta.

Förbud mot kränkande behandling. 9§ Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling. Skollagen s 41(2010:800)

<p>När en vårdnadshavare uppmärksammar en kränkande behandling</p>
--

- Vårdnadshavaren kontaktar ansvarspedagog
- Utredning

När en vuxen på förskolan kränker ett barn

- Rektor kontaktas av den som uppmärksammat kränkningen, eller av den vårdnadshavare vars barn upplever sig ha blivit kränkt.
- Rektor kontaktar berörda vuxna samt informerar huvudman.
- Rektor utreder.
- Rektor beslutar om åtgärder.
- Uppföljning sker inom två veckor.
- Upphör inte kränkningen tar rektor kontakt med huvudman för vidare åtgärder.

Varje barn har rätt att:

- känna sig tryggt i förskolan.
- bli respekterat av andra barn och vuxna.
- få vara med i gemenskapen.
- få hjälp med att reda ut konflikter.

Varje barn ska utifrån sin förmåga:

- vara en bra kamrat.
- ta kontakt med någon vuxen om man upplever att en kamrat far illa.

Varje vårdnadshavare har rätt att:

- få information inom 24 timmar, om det egna barnet blivit utsatt eller har utsatt andra barn för kränkningar.
- känna till olika alternativ för att kontakta förskolan. Telefonnummer till varje avdelning och mailadresser till personal på förskolan finns på Aspenäsenhetens hemsida.

Varje vårdnadshavare har ansvar att:

- signalera om ett barn blir utsatt för kränkande behandling.

Varje vuxen i förskolans verksamhet ska:

- sätta gränser och ingripa vid olika typer av kränkningar.
- göra en bedömning och vidta nödvändiga åtgärder.
- i vissa fall kontakta sociala myndigheter

7. Kompetensutveckling

- Tydliggöra och implementera rutinerna kring utredning ytterligare.
- Ökad kunskap bland personalen om att upptäcka omsorgssvikt och aktioner därefter.

8. Kvalitetssäkring

Likabehandlingsplanen revideras i augusti.

I början av höstterminen presenteras den reviderade planen dels för all personal på barnhälsomöte samt på samtliga föräldramöten.

En uppföljning och utvärdering av den årliga planen på respektive avdelning görs av varje arbetslag med stöd av specialpedagog under april-maj. Utvärderingen ligger till grund för fortsatt arbete med likabehandling i varje arbetslag.

Checklistor och formulär finns och används som hjälp i dokumentationen kring specifika ärenden. (se bilaga)